

การศึกษาดังความสามารถในการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรป

นางสาวนัฐริยา ก้อนเทียน

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974 - 634 -374 -2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

117327957

A Study of Export Performance of Thailand's Manufactured Goods to the European Union

Miss Nuthariya Kontein

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974 - 634 - 374 - 2

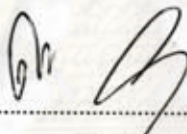
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาถึงความสามารถในการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทย
ไปสหภาพยุโรป
โดย นางสาวฐริษา ก้อนเทียน
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์

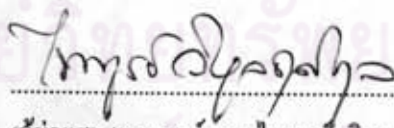
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาดำเนินหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

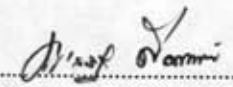

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ดงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ศรีวงศ์ สุมิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ วิบูลชติกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประเสริฐ ศีลพิพัฒน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นัฐริยา ก้อนเทียน : การศึกษาถึงความสามารถในการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรป (A STUDY OF EXPORT PERFORMANCE OF THAILAND'S MANUFACTURED GOODS TO THE EUROPEAN UNION) อ. ที่ปรึกษา :

รศ. ดร. สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์, 134 หน้า ISBN 974 - 634 - 374 - 2

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรป และศึกษาถึงปัจจัยบางประการที่มีผลกระทบต่อการขยายการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยในสินค้าที่สำคัญ

ในการศึกษานี้ได้กำหนดสินค้าที่ทำการศึกษาไว้ 7 หมวด ได้แก่ ทุนสำรอง เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า และชิ้นส่วน เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ เครื่องวิดีโอ และส่วนประกอบของเด็กเล่น แผงวงจรไฟฟ้า ใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ และ ดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏ เพื่อศึกษาถึงความสามารถในการส่งออกของสินค้าดังกล่าว

จากการศึกษาโดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ ในภาพรวมพบว่า การส่งออกของไทยเกิดจากการขยายตัวของตลาดและความสามารถในการแข่งขันทางด้านราคาทำให้ผลต่อการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรป โดยมีความสามารถในการแข่งขันทางด้านราคาเป็นปัจจัยสำคัญ จากการแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วง ช่วงปี พ.ศ. 2531 ถึงปี พ.ศ. 2533 ไทยมีการขยายตัวของส่งออกอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความสามารถในการแข่งขันทางด้านราคาการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรปสามารถแข่งขันกับผู้แข่งขันอื่นๆ ได้ ส่วนในช่วงปี พ.ศ. 2534 ถึงปีพ.ศ. 2536 การขยายตัวของส่งออกเริ่มชะลอตัวลง เกิดจากความสามารถในการแข่งขันทางด้านราคาลดลงส่งผลให้การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรปลดลง

โดยรวมการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยประสบกับมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดและการตอบโต้การอุดหนุนในหลายสินค้า เช่น รถจักรยาน โทรทัศน์สี เตอบไมโครเวฟ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสินค้าที่อีกหลายรายการที่อยู่ในระหว่างการไต่สวน เช่น รองเท้า ผ้าปูที่นอน สำหรับสินค้าที่ทำการศึกษาของไทยจะต้องเผชิญกับการแข่งขันกับผู้แข่งขันใหม่ เช่น จีน เวียดนาม เริ่มทำการค้ากับสหภาพยุโรปโดยสินค้าที่ส่งออกมีต้นทุนที่ต่ำกว่าไทยอันเนื่องมาจากค่าจ้างแรงงานต่ำ

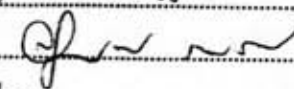
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา ..... เศรษฐศาสตร์

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ ..... นัฐริยา ก้อนเทียน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย .....

C560157 : MAJOR ECONOMICS
KEY WORD: MANUFACTURED GOODS

NUTHARIYA KONTEIN : A STUDY OF EXPORT PERFORMANCE OF THAILAND'S
MANUFACTURED GOODS TO THE EUROPEAN UNION. THESIS ADVISOR :
ASSO. PRO. SUTHIPHAND CHIRATHIVAT Ph. D. 134 pp. ISBN 974 - 634 - 374 - 2

The objective of this study is to analyze the export performance of the Thai manufactured goods to the European Union. The study has tried to pinpoint the factors which may have the impact on the expansion those major export items to the European Union.

Seven items among those major export items are identified as the main focus in this study which can be categorized as follows : canned tuna, garments, footwear and parts thereof, computers and parts thereof, radio-broadcast receivers, television receivers, video and parts thereof, toys, electronic integrated circuits. The Constant Market Share (CMS) Model and the Revealed Comparative Advantage (RCA) Index are the methods used to study the export performance of all these goods.

The CMS Model applied in this study would show the effect on the market expansion and price competitiveness in the export markets. Basically, price competitiveness is an important contributing factor to the expansion of the Thai exports to the European Union. Also, the markets for the Thai exports are rapidly expanded between 1988-1990 since these exports are able to compete well with its competitors. However, this expansion has reduced its importance between 1991-1993 since its competitive ability has decreased.

The anti-dumping and countervailing duties measures are some of the important barriers that the Thai exports are still facing with. These items would include for example bicycle, television receivers, micro-wave oven, etc. A number of export items such as footwear, curtain of bed linen, are still pending on court in the European Union. Furthermore, the export items under the study are also facing with new competitors such as China and Vietnam which start to export their goods to the European Union at a lower cost than Thailand because of their low wage.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา.....เศรษฐศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต..... นุช ภาวทัน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... [Signature]

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจากความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งของคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ท่านได้สละเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนได้กรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ศรีวงศ์ สุมิตร ที่ได้ให้เกียรติเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ วิบูลชุตติกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประเสริฐ ศิลพิพัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจากบุคคลหลายท่านที่ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการค้าในรายสินค้าที่ได้ทำการศึกษาซึ่งทางผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะออกนามซึ่งทำให้งานชิ้นนี้มีความชัดเจนเพิ่มขึ้น ทางผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาครั้งนี้ของท่าน

ในท้ายนี้ผู้เขียนขอน้อมรำลึกถึงคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียนและใคร่ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณพี่ น้อง เพื่อน ๆ ที่เป็นกำลังใจให้ตลอดระยะเวลาของการศึกษาดังแต่เริ่มแรกจนสำเร็จการศึกษาในขั้นนี้ หากคุณความดีอันพึงมีทั้งหลายที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนขอมอบให้แก่บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุก ๆ ท่าน ส่วนข้อบกพร่องทั้งหลายที่เกิดขึ้นผู้เขียนขอน้อมไว้แต่เพียงผู้เดียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นัฐริชา ก้อนเทียน
พฤษภาคม 2539

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	4
1.5 วิธีการศึกษา.....	4
1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	6
บทที่ 2 กรอบโครงร่างทางทฤษฎีและการตรวจสอบเอกสาร	
2.1 แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่.....	14
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏ.....	19
2.3 การตรวจสอบเอกสาร.....	20
บทที่ 3 การศึกษาความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป	
3.1 โครงสร้างทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป.....	26
3.2 ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของสหภาพยุโรปที่ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป.....	32
3.2.1 มาตราการต่อต้านการทุ่มตลาดและตอบโต้การอุดหนุนของสหภาพยุโรป.....	32
3.2.2 ตลาดยุโรปเดี่ยวผลกระทบต่อสินค้าอุตสาหกรรมของไทย.....	41
3.2.3 การปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจในยุโรปตอนกลางและยุโรปตะวันออก.....	43
บทที่ 4 ผลวิเคราะห์การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรป	
4.1 ผลวิเคราะห์ความสามารถในการส่งออกโดยแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่.....	77
4.1.1 ผลวิเคราะห์ความสามารถในการส่งออกด้วยแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ตามรายสินค้า.....	78

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.1.2 ผลวิเคราะห์ความสามารถในการส่งออกด้วย แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ตามหมวดสินค้า.....	85
4.2 ผลการศึกษาโดยใช้ดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏ.....	87
4.2.1 ผลศึกษาความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏตามรายสินค้า.....	88
4.2.2 ผลศึกษาความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏตามหมวดสินค้า.....	92
4.3 ปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรป.....	95
4.4 สรุปผลการศึกษา.....	99
บทที่ 5 สรุปและเสนอแนะ	
5.1 สรุป.....	112
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	115
รายการอ้างอิง.....	117
ภาคผนวก.....	121
ประวัติผู้เขียน.....	134

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1.1	โครงสร้างตลาดส่งออกสำคัญของไทย ปี 2531-2537.....	7
1.2	โครงสร้างตลาดนำเข้าสำคัญของไทย ปี 2531-2537.....	8
1.3	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศโดยภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ณ ราคาปัจจุบัน.....	9
1.4	มูลค่าการค้าของไทยกับสหภาพยุโรป ปี พ.ศ. 2531-2537.....	10
1.5	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศกลุ่มสหภาพยุโรปกับประเทศ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี 2534-2535.....	11
3.1	การส่งออกสินค้าของไทยไปประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป ปี 2531-2537.....	47
3.2	อัตราการขยายตัวการส่งออกของไทยไปประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ปี 2532-2537.....	48
3.3	การนำเข้าของไทยจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ปี พ.ศ. 2531-2537.....	49
3.4	อัตราการขยายตัวการนำเข้าสินค้าของไทยจากประเทศสมาชิก สหภาพยุโรป ปี 2532-2537.....	50
3.5	แสดงดุลการค้าของไทยกับสหภาพยุโรป ปี 2531-2537.....	51
3.6	แสดงเปรียบเทียบการส่งออกสินค้าของไทยไปสหภาพยุโรป กับการส่งออกทั้งหมดของไทย.....	52
3.7	แสดงเปรียบเทียบสัดส่วนการส่งออกสินค้าของไทยไปสหภาพยุโรป กับการส่งออกทั้งหมดของไทย.....	57
3.8	แสดงอัตราการขยายตัวการส่งออกสินค้าของไทยไปสหภาพยุโรป กับการส่งออกทั้งหมดของไทย.....	62
3.9	มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสหภาพยุโรป ปี พ.ศ. 2531-2537.....	67
3.10	สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากสหภาพยุโรป ปี พ.ศ. 2531-2537.....	70
3.11	อัตราการขยายตัวการนำเข้าสินค้าจากสหภาพยุโรปปี พ.ศ. 2531-2537.....	73
3.12	แสดงสินค้าที่ไทยถูกสหภาพยุโรปใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดและตอบโต้การอุดหนุน...	76
4.1	แสดงผลคำนวณส่วนแบ่งตลาดคงที่ ในช่วงปี 2531-2533 ของไทยในตลาดสหภาพยุโรป.....	102
4.2	แสดงผลคำนวณส่วนแบ่งตลาดคงที่ ในช่วงปี 2534-2536 ของไทยในตลาดสหภาพยุโรป.....	104
4.3	แสดงผลคำนวณค่าดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏของประเทศต่าง ๆ ในตลาดสหภาพยุโรป.....	106